

hvorledes det ærede Medlem kunde komme til at tale om det Færlige, der skulde være ved at vedtage et Lovforslag som dette eller som det, der sidst forelå til Behandling, eller hvorledes han kunde sige, at, naar man kom ind paa saadanne Grundsetninger, saa kunde man med ligesaa stor Føie komme til at ende med at paabyde, at f. Ex. Møen skulde udparcelleres i smaa Parceller paa et Par Skjæpper Hartkorn, tror jeg, det var, det ærede Medlem mente. Jeg tror, at man ved Udtalelser af denne Art kommer ind paa saadanne Arimeligheder, som det er til enhver Sags Gavn blive holdte ude, naar vi skulde vente, at der vilde komme Noget ud deraf. Jeg tror nu overhovedet, at ligesaa lidt som vi skulle indrette vore Forhold herhjemme bestemt efter fremmede Mønstre, ligesaa godt have vi af at give Afgt paa, hvad der rører sig og gjærer i de europæiske Samfund, og jeg tror, at dersom vi havde givet lidt mere Afgt paa mange europæiske Tanker her i Danmark, end vi have, vilde vi ikke have siddet i det, som vi nu sidde. Det ærede Medlem fra Fredensborg (S. Hage) og ogsaa andre ærede Medlemmer indvendte imod disse Forslag, at de ikke kunde finde, at Almenvellet krævede dem, men mente, at Eiendomsretten blev krænkert ved dem. Det var særlig disse to Ting, som man indvendte imod Forslagene. Jeg tænkte, dengang jeg hørte disse Indvendinger, paa, at akkurat de samme Indvendinger ere komne frem atter og atter, hver Gang et større Fremskridt skulde ske, og jeg tænkte da tillige paa den Tid, da der var Tale om Hovoriets Afløsning. Da læste jeg ogsaa i Bladene og hørte meget dygtige og meget alvorlige Mænd tale derimod; særlig erindrer jeg, at en anset Præst, der ikke var uden Fortjeneste for sin Tid, skrev meget grundig imod dette Forslag, som han mente var et færligt Forslag, et Forslag, der greb ind i Eiendomsretten, og som man derfor baade af politiske og, som han anførte, ogsaa af religiøse Grunde skulde afholde sig fra at gaa ind paa. Forslaget gik alligevel igjennem, og hvis man nu vilde spørge Folk Landet rundt, om der er noget eneste Menneske, der vedkjender sig denne Engstelse og de Færer, man dengang saa i dette Forslag, er jeg sikker paa, at ikke en Eneste vilde vedkjende sig dem, og at man vilde smile ad, at Noget kunde tænke og tale saaledes. Og saaledes er jeg ogsaa overbevist om, at, hvis disse Forslags Grundtanke bliver til Lov, og vi blot faae oplevet nogle Aar til, ville ogsaa Alle smile ad, at man har været saa bange for dem, saa at man har talt om Dynamit og andre forfærdelige Ting, om Jurier osv., der skulde udvikle sig

af de Tanker, der ere nedlagte i Forslagene. Der er en anden Ytring, der faldd fra det ærede Medlem fra Hjerteminde (N. Andersen), som jeg blot skal notere, og det var den, at han, naar han reiste omkring og saae paa alle de smukke Bøndergaard, der reiste sig omkring i Landet, egentlig ikke blev glad derved, det skar ham i Hjertet, og han tvivlede om, at det var nyttigt, at Bønderne byggede saaledes. Han fandt sig meget mere tilpas, naar han paa Fæstegodset fandt ganske anderledes beffedne, tarvelige og, som han vel mente, mere passende Boliger for Bønderbefolkningen. Jeg vil blot erindre om denne Udtalelse, fordi det er karakteristisk, at det i den danske Rigsdag netop skal være en Bøndemand, der taler saaledes. Der er forstjellige, særlig juridiske Medlemmer, der ytrede stor Frygt for, at Grundloven skulde blive krænkert ved disse Forslag, nemlig, som jeg før nævnte, Grundlovsbestemmelserne om Almenvellet og om Eiendomsretten, og jeg kom derved til at tænke paa, om det dog ikke skulde være saa, at Juristerne have allervanskeligst ved at forstaa Grundloven. Der er vistnok næppe ret mange Mennesker i Landet, der finde, at Eiendomsretten bliver krænkert, naar der gives fuld Erstatning, eller som nære Tvivl om, at Almenvellet i det Hele og Store vil befinde sig vel ved, at disse Lovforslag blive gennemførte. Men Juristerne mene, at denne Udvikling staar i tvivl som Overensstemmelse med Grundloven. Jeg er kommen til at tænke paa det Underlige i, at det er Juristerne, der have sværest ved at forstaa Grundloven. Jeg skal minde om en Sag, hvor det Samme er kommet frem, og det en Sag, der ikke ligger saa meget langt tilbage i Tiden, nemlig Spørgsmaalet om Forstaaelsen af Grundlovens § 49. Dengang forstod alle jævne, idetmindste ikke juridiske Mennesker i Landet, at denne Sag var ganske simpel, og at for Finantsloven var vedtagen, kunde Statterne ikke opkræves. Men der var Jurister, der kaldt helt i Staver og saae paa Grundloven, som om det var Meningen, at der egentlig stod, at forinden Finantsloven var vedtagen, maatte Statterne opkræves, ialtsald være de ikke sikkre paa det, medmindre de fik en Rigsretsdom derom. Jeg tror, at det er uheldigt, naar de, der skulle fortolke Lovene, og som skulle have den bedste Forstand paa dem, staa i Uvisshed om Forstaaelsen af saa klare Bestemmelser. Der er fremdeles af Medlemmer her i Salen, navnlig det ærede Medlem for Rjøsbyhavn's 1ste Valgfreds (Kimestad) og Viborg Amts 2den Valgfreds (Klein), rettet stærke Formaningstaler til Flertallet her i Salen for den saakaldte Bisnepolitik. Det har forundret mig, at disse Formaningstaler